Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За педагогічні кадри

ОРГАН ПАРТБЮРО, ДИРЕКЦІЇ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ І ПРОФОРГАНІЗАЦІЇ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ім. О. М. ГОРЬКОГО

8 ЛЮТОГО 1957 року П'ЯТНИЦЯ № 5 (17) Ціна 15 коп.

Критика і її сприймання

П'ятий місяць у нашому інституті виходить багатотиражна газета «За педагогічні кадри».

Поклавши в основу своєї роботи вказівки партії і беручи до уваги ті побажання, які були висловлені при виході першого номера газети, редакція поставила перед собою основне завдання—зробити газету справжнім помічником дирекції і партійної організації в боротьбі за підвищення ідейно-теоретичного рівня викладання, в боротьбі за пожвавлення науково-дослідної роботи, за поліпшення комуністичного виховання студентів і за підготовку висококваліфікованих кадрів педагогів, здатних здійснити історичні накреслення XX з'їзду КПРС.

У кореспонденціях, листах, у карикатурах під рубрикою «Не пухом, а пером» газета критикує тих, хто порушує трудову дисципліну, недбало ставиться до своїх обов'язків, тягне наш колектив назад.

Такі виступи, як правило, стають предметом обговорення на засіданнях партійних бюро факультетів, де накреслюються конкретні заходи для усунення вказаних недоліків.

Майже три роки на фізико-математичному факультеті не працював радіогурток. З цього приводу в газеті (див. № 8) було вміщено лист студента Є. Коршика. Деканат факультету розібрався в цьому питанні. Редакцію повідомлено, що гурток уже відновив роботу.

Довгий час 34 група фізиків (фізико-математичний факультет) не мала постійного агітатора, що негативно відбивалося на ідейно-виховній роботі. Газета звернула увагу партійного бюро факультету на існуючий стан (див. № 10). Бюро негайно розглянуло це питання. Постійним агітатором в групу призначений т. Маркуш.

На жаль, є ще випадки, коли критичні виступи газети залишаються поза увагою тих, кого вони стосуються.

Так, двічі (див. №№ 13 і 15) в газеті піднімалось питання про роботу нашої літературної студії, яка, фактично, не працює, *не дбає про виховання молодих авторів, не дає друкованої* продукції. Дивно, що керівник студії комуніст Ю. С. Кобилецький і голова бюро студії Д. Чередниченко не реагують на критику, не вживають заходів щодо корінної перебудови її роботи.

На сторінках газети (див. № 11) було порушено і важливе питання про культуру усної та писемної мови наших студентів. Здавалося б, кому, як не кафедрам української і російської мов, відгукнутися на цей виступ? Але пройшов значний час—більше місяця,—а керівники кафедр (доцент Б. П. Страхов і доцент А. П. Медушевський) мовчать.

За рішенням Уряду велика увага зараз звертається на перебудову роботи з аспірантами. Враховуючи важливість цього заходу, спрямованого на поліпшення підготовки молодих викладачів вузів і науковців, газета вмістила в № 14 статтю одного з найстаріших викладачів інституту П. І. Хакала — «Справа, про яку не слід забувати». Це актуальне питання жваво обговорювалося аспірантами і молодими викладачами. Але не відгукнулися на цю цікаву статтю ні керівники кафедр, ні наукові керівники аспірантів. Невже їм немає про що розповісти? Невже вони не хочуть поділитися своїм досвідом роботи з аспірантами?

Незадовільно реагують на критику факультетські комсомольські бюро, комітет комсомолу та профком інституту.

Газета критикувала студентів С. Гамарник і Т. Рак (фізико-математичний факультет), які не тільки пропускають лекції без поважних причин, але й мають академзаборгованості, тягнуть факультет назад.

Кому, як не факультетському бюро (секретар — А. Вещицький) і комітету ЛКСМУ інституту, допомогти цим товаришам, нагадати їм про їх обов'язки? Але й досі цього не зроблено.

Партбюро інституту після обговорення роботи нашої багатотиражки в рішенні від 29 січня цього року вказало комітету ЛКСМУ на незадовільний стан з реалізацією критичних зауважень, вміщених у газеті. Партійне бюро зобов'язало факультетські партійні організації негайно реагувати на опубліковані в газеті критичні матеріали, не залишати без відповіді жодного критичного зауваження. У цьому ж рішенні вказується на необхідність вміщувати на сторінках газети більше критичних матеріалів з життя кафедр, партійних організацій факультетів, комсомольських груп, окремих працівників і студентів. Все це допоможе нам піднести ідейно-виховну роботу серед студентів, виховати їх справжніми радянськими педагогами.

Л. ТЕНДЕРЕС,
заступник секретаря партбюро інституту.

На фото: Юрист **Л. І. Жуковська** (1-ша юридична консультація Сталінського району) дає консультацію виборцю т. Горб Ф. І.

Фото М. Шуряка.

Найдостойніші вчені—кандидати в члени-кореспонденти АПН РРФСР

2 лютого 1957 р. на засіданні Вченої ради інституту за участю професорсько-викладацького складу інституту розглядалось питання про висування кандидатів у члени-кореспонденти Академії педагогічних наук РРФСР.

Декан фізико-математичного факультету кандидат технічних наук доцент В. К. Мітюрьов у своєму виступі від імені кафедр, деканату та партійної організації пропонував Вченій раді представити для обрання членом-кореспондентом АПН РРФСР завідуючого кафедрою методики фізики професора О. К. Бабенка.

У своїх виступах доктор фізико-математичних наук професор С. Ф. Фещенко, кандидат фізико-математичних наук доцент В. М. Коновалов, кандидат філософських наук В. В. Єрмак, старший викладач К. П. Янковський підтримали пропозицію тов. Мітюрьова.

Виступаючи на засіданні Вченої ради, декан мовно-літературного факультету кандидат філологічних наук доцент А. К. Данилюк від імені кафедр та партійної організації факультету рекомендував Вченій раді представити для обрання членом-кореспондентом АПН РРФСР заслужену вчительку школи УРСР, доктора педагогічних наук Т. Ф. Бугайко.

Кандидати філологічних наук Б. П. Страхов, Д. П. Шутенко, кандидати педагогічних наук В. С. Савенко, М. А. Євсєєв, аспірант М. Г. Висоцький підтримали пропозицію тов. Данилюка.

Вчена рада інституту висунула кандидатами для обрання в члени-кореспонденти АПН РРФСР завідуючого кафедрою методики фізики професора О. К. Бабенка і заслужену вчительку школи Української РСР, доктора педагогічних наук Т. Ф. Бугайко.

О. К. Бабенко

Олександр Калістратович Бабенко понад 35 років працює у вищій школі. В Київському педагогічному інституті він працює з дня його заснування (1934 р.), виконуючи велику організаційну роботу по створенню і зміцненню матеріально-технічної бази для підготовки вчителів фізики, керуючи кафедрою методики фізики.

Друковані праці О. К. Бабенка з питань методики фізики є дійовою допомогою вчителям середньої школи і студентам педагогічних вузів.

Його перу належить 49 друкованих робіт (в їх числі — 11 книг). Такі книги, як «Електромагнітна індукція», «Звук», «Коливання і хвилі» одержали високу оцінку не тільки методистів і працівників середньої школи, а й ряду авторитетних вчених (академіків і професорів).

В них автор по-новому розв'язує ряд методичних і дидактичних проблем викладання цих складних і важливих галузей фізики. Виходячи з основ матеріалістичної діалектики, автор розробляє методику викладання в школі ряду питань сучасної фізики (природа світла тощо).

О. К. Бабенко є співавтором і редактором чотирьохтомної праці «Нариси з методики викладання фізики», перші два томи якої вже вийшли другим виданням, а третій том знаходиться у виробництві.

В 1956 р. професор О. К. Бабенко закінчив і здав до друку велику монографію «Методика викладання коливних і хвильових явищ в курсі фізики середньої школи».

В основу викладання фізики О. К. Бабенко кладе експеримент і удосконалення загальних методів. Він розробив ряд нових прикладів, дослідів і наочних посібників, які дають можливість більш глибоко і всебічно вивчати ті чи інші фізичні явища.

В останній час професор О. К. Бабенко, працюючи над питаннями політехнічного навчання в школі, надрукував на цю тему кілька статей, виступав з доповідями на республіканських нарадах, конференціях, педагогічних читаннях.

Багато уваги і енергії професор О. К. Бабенко приділяє підготовці наукових кадрів. Під його керівництвом 9 молодих наукових працівників написали і успішно захистили кандидатські дисертації, інші готуються до захисту або закінчують свої дисертації.

О. К. Бабенко — голова комісії з методики фізики Міністерства освіти і член Експертної комісії по фізичних науках Міністерства вищої освіти УРСР.

Заслуги професора О. К. Бабенка в науково-педагогічній роботі знайшли високу оцінку уряду і громадськості. Його нагороджено орденом Леніна і медаллю. В минулому році громадськість України тепло відзначала 75-річчя з дня його народження і 50-річчя наукової і громадської діяльності.

Т. Ф. Бугайко

Т. Ф. Бугайко працює в галузі методики літератури багато років. Тривала робота в середній школі дала їй, талановитому і вдумливому педагогу, великий і цікавий матеріал для узагальнення і висновків про шляхи поліпшення викладання літератури в школі. Ще вчителюючи в середній школі, вона надрукувала декілька статей у педагогічних журналах. Власна педагогічна практика Тетяни Федорівни повністю підтверджувала її теоретичні положення. Як педагог-новатор, майстер педагогічної справи, вона в 1940 році була удостоєна звання Заслуженого вчителя школи УРСР.

Статті в педагогічній пресі, активна участь у громадсько-політичному житті привернули до Т. Ф. Бугайко увагу наукових кіл. У 1936 році її запросили на посаду наукового працівника Українського науково-дослідного інституту педагогіки, а з 1939 року вона почала викладати у Київському педагогічному інституті.

Наукові праці Т. Ф. Бугайко в галузі методики широко відомі на Україні. Її основна праця—«Українська література в школі» (курс методики) багато допомагає вчителям у їх практичній роботі, будить їх думку, сприяє шуканням нових творчих шляхів. У цьому курсі по-новому ставиться питання про взаємозв'язок учителів і учнів. Учень — активний учасник педагогічного процесу, а не пасивний об'єкт педагогічного впливу вчителя. Майстерність учителя насамперед полягає в умінні пробудити і правильно спрямувати внутрішні сили учня, спиратися на них у здійсненні завдань комуністичного виховання. З цих принципових засад виходить Т. Ф. Бугайко у своїй науковій роботі, так вона веде і свій курс методики викладання літератури.

Новим у методиці є розроблена Т. Ф. Бугайко система спільної, погодженої роботи вчителів російської та української літератури у школах УРСР.

На цих принципах побудована й нова робота Т. Ф. Бугайко, з якою вона виступала на звітно-науковій сесії: про етико-естетичне виховання учнів на уроках літератури.

Нова праця Т. Ф. Бугайко побудована на уважному дослідженні психології сприймання навчального матеріалу учнями і орієнтує вчителя на раціональне й економне використання її пізнавальних сил. Особливо докладно ця проблема висвітлена у статті «Російська та українська література в школах УРСР», надрукованій у XXI томі «Наукових записок» нашого інституту за 1956 рік. Багато нового Т. Ф. Бугайко пропонує і в розробці інших наукових проблем, а також у їх практичній реалізації.

Учителі шкіл УРСР знають і цінують роботи Т. Ф. Бугайко.

Підсумки наукової сесії

На звітно-науковій сесії секція суспільних наук 31 січня 1957 року заслухала п'ять доповідей, які жваво обговорювалися. Всі доповіді—актуальні, написані в результаті використання значної кількості архівних документів.

Високу оцінку присутніх одержали доповіді доцента Г. П. Лещенко («Більшовицькі організації України на чолі народних мас у боротьбі за встановлення Радянської влади») та В. М. Семенчова («Гіпотеза як форма руху думки»).

При обговоренні виступаючі зробили ряд цінних критичних зауважень до всіх доповідей.

Доцент Ф. Л. Слободинська в своїй доповіді, присвяченій піднесенню культурно-технічного рівня робітничого класу України в післявоєнний період, використала не всі потрібні архівні матеріали, не показала, як змінився загальноосвітній рівень робітничого класу за останній час у порівнянні з довоєнним періодом. У роботі недостатньо розкрита роль передового досвіду в підвищенні культурно-технічного рівня робітничого класу.

Старший викладач Г. В. Сюсюра, готуючи доповідь на тему: «Комуністична партія України в боротьбі за ідейно-політичне виховання трудящих в роки четвертої п'ятирічки», зібрав цікавий архівний матеріал, але недостатньо його узагальнив і не зробив належних висновків.

Широко обговорювалася доповідь кандидата філософських наук В. Ф. Передерія «Критика марксизмом-ленінізмом ідеалістичних теорій про роль народних мас в історичному розвитку». У своїх виступах товариші вказали на те, що автор доповіді недостатньо використав потрібну літературу. Тому деякі положення, висвітлені в доповіді, мають описовий характер.

Робота секції суспільних наук пройшла на високому ідейно-теоретичному рівні.

На жаль, у роботі секції не брали участі викладачі кафедри політекономії.

* * *

Секція лінгвістичних наук на своїх засіданнях прослухала два звіти завідуючих кафедрами української мови та російської мови і 7 наукових доповідей.

З доповідями виступили: кандидат філологічних наук доцент Кириченко О. Г. («Безличные предложения в московском просторечии XVII в.»), кандидат педагогічних наук доцент Кулик Б. М. («Курсові роботи з сучасної української мови на факультеті мови й літератури»), кандидат філологічних наук Москаленко Н. А. («Деякі питання з історії української фонетичної термінології») і ін.

Як бачимо, тематика доповідей відноситься до різних розділів мовознавства, але концентрується головним чином на граматичних питаннях.

В обговоренні зачитаних доповідей брали активну участь члени кафедр і аспіранти, які були присутні на сесії.

По кожній із доповідей відзначались як позитивні її якості, так і недоліки; в окремих випадках вказувалось на помилкове або недостатнє висвітлення питань.

Доповіді були рекомендовані до опублікування після внесення в деякі з них відповідних доповнень і змін.

При обговоренні звітних доповідей секція внесла ряд пропозицій, адресованих дирекції інституту, а саме:

1. Домагатися перед Міністерством освіти УРСР видання окремого збірника аспірантських робіт та прискорення випуску підготовлених вже «Вчених записок».

2. Опублікувати анотовані списки наукових робіт членів кафедр; просити Міністерство освіти УРСР організувати аналогічну публікацію і по інших педвузах УРСР.

3. Просити дирекцію інституту остаточно врегулювати надсилання Міністерством доручень кафедрам тільки з відома дирекції інституту.

Робота секції показала, що наукова праця кафедр мови за останні роки поліпшується, охоплення науковою роботою членів кафедр стає значно ширшим.

* * *

На засіданнях секції педагогічних наук були заслухані звіти керівників кафедр педагогіки, психології та педагогіки педагогічного факультету про наукову роботу членів кафедр. З 14 доповідей було заслухано і обговорено 9. Робота секції показала, що працівниками кафедр ведеться значна наукова робота, спрямована на узагальнення досвіду радянської школи та на практичну допомогу їй. Про це свідчать доповіді тт. Д. Ф. Ніколенка «Психологічні питання вибору учнями професії», Г. Г. Прокопенка «З досвіду політехнічного навчання в 136 середній школі м. Києва», П. Р. Чамати «Основні умови і шляхи самовиховання особистості», Р. К. Барун «Проведення педагогічної практики студентів педінституту за новою інструкцією про педагогічну практику», Р. Г. Краєвського «Робота над розвитком слухового сприймання і вимовою при початковому навчанні глухонімих» та ін.

З особливою увагою секція заслухала і активно обговорила доповідь тов. М. П. Задесенця «Вікові особливості дітей» і тов. С. А. Літвінова «Мета і завдання комуністичного виховання», які є розділами з нового підручника з педагогіки для педінститутів. Виступаючі в обговоренні дали в цілому позитивну оцінку роботам тт. Літвінова і Задесенця.

Слід відмітити, що засідання секції активно відвідували викладачі, аспіранти, лаборанти. Були присутні члени кафедри фізичного виховання: К. Р. Речиць, Л. П. Філіпова, Б. Г. Нерус та інші.

* * *

31 січня та 1 лютого працювала секція філологічних наук (відділ української та російської літератур і методики викладання літератури).

Було заслухано 6 наукових доповідей. Членами кафедр, які брали участь в обговоренні доповідей, була високо оцінена доповідь доктора педагогічних наук Т. Ф. Бугайко «Етико-естетичне виховання учнів на уроках літератури». Учасники засідання відзначали, що ця доповідь має велику цінність не тільки в справі виховання учнів, а також і у вихованні студентів.

З великим інтересом була прослухана доповідь доцента Н. Й. Жук «Сатира Івана Франка на релігію і Ватікан». Цінним в зазначеній роботі є аналіз мало досліджених творів Франка, де викривається реакційна суть релігії. Високо оцінені також наукові доповіді аспірантки Н. О. Вишневської, доцента Д. П. Шутенка, кандидата філологічних наук П. П. Хропка.

Назустріч фестивалю

Молодь нашої країни старанно готується до знаменної події — VI Всесвітнього фестивалю.

В плані підготовки до цього свята будуть проведені фестивалі підприємств, вузів, районів, сіл і міст нашої країни. У травні місяці такий фестиваль відбудеться і в нашому інституті. Як же проходить підготовка до нього? Що вже зроблено?

Партійне бюро інституту, яке на останньому своєму засіданні слухало це питання, відзначило, що підготовка до інститутського фестивалю вже розпочалась, але ведеться дуже мляво. Комітет ЛКСМУ (секретар т. Власко) і студентський клуб (голова правління т. Антонюк), які повинні очолити цю роботу, ще й досі «розкачуються». До фестивалю залишилось два з половиною місяці, а в комітеті комсомолу і в клубі ще навіть немає чіткого плану проведення фестивалю, не відібрані кращі виконавці з гуртків художньої самодіяльності, не придбано костюми, не розпочато роботу по виготовленню подарунків.

Партійне бюро поставило перед оргкомітетом по підготовці і проведенню фестивалю, комітетом комсомолу і клубом інституту вимогу: до кінця зимової екзаменаційної сесії вирішити всі організаційні питання і з 1-го березня розпочати репетиції, тренування і т. п.

Велику допомогу в цій важливій справі повинні надати кафедра музичного виховання та кафедра фізичного виховання і спорту, від яких багато в чому залежить якість виступів.

3 березня—вибори до місцевих Рад

На фото: Група агітаторів фізико-математичного факультету готується до чергової бесіди з виборцями.

Агітатори проводять бесіди

В одинадцяти будинках, закріплених за агітколективом виборчої дільниці № 1, працює більше 120 агітаторів.

За час підготовки до виборів у місцеві Ради депутатів трудящих агітатори все активніше включаються в агітаційно-масову роботу серед населення нашої дільниці.

Більшість агітаторів регулярно відвідує семінари, що проводяться на агітпункті, систематично буває у своїх виборців; в останні дні перевіряє і уточнює списки їх по квартирах. Агітатори провели бесіди з виборцями про Радянську Конституцію, про Ради, про братерську дружбу народів СРСР.

Добре працюють агітатори: Л. Скиданова, О. Мішина, А. Довженко, І. Войцехівська, Л. Бойко, Н. Яценко та інші.

Окремі ж агітатори — А. Гусаченко, Р. Осадча, В. Гилилах — ще рідко бувають у своїх виборців, зовсім не бувають на агітпунктах. Погано справляються з роботою старші агітатори Н. Севериненко і Л. Сухоставська.

Наше завдання — посилити агітаційно-масову роботу серед виборців, добитися того, щоб кожний агітатор повсякденно був зв'язаний з виборцями, проводив з ними бесіди за затвердженим планом.

У найкоротший строк треба остаточно перевірити списки виборців, провести зустріч виборців з депутатом Сталінської районної Ради депутатів трудящих тов. Мельником, почати вивчення матеріалів сесії Верховної Ради СРСР.

В. САВЕНКО,
П. КУЛЬЧИЦЬКА.

КОМСОМОЛЬСЬКЕ ЖИТТЯ

Політико-виховна робота в нашій групі

У цьому навчальному році політико-виховна робота в групах на фізико-математичному факультеті значно поліпшилась.

Так, наприклад, у 32 групі математиків (комсорг Б. Ковбасенко) щотижня проводяться політзаняття. До відома студентів доводиться тільки тема наступного заняття; питання ж для підготовки окремим товаришам не даються. Таким чином, до чергового політзаняття готуються всі. В групі обов'язково розглядаються і питання науки, техніки, мистецтва; коротенькі інформації про новини науки і мистецтва підготовляються студентами заздалегідь.

Дещо поліпшилось проведення курсових і групових тематичних зборів. Проведено збори на теми: «Поговоримо про кожного», «Про щастя». Збори проходять жваво і цікаво. Виступаючі висловлюють багато оригінальних думок, вказують на недоліки окремих комсомольців і т. ін. Активну участь у виступах беруть Р. Рохман, З. Клепка, Л. Ляховська, Р. Журковська, А. Завітневич та ін.

У нашій групі часто проводяться культпоходи в кіно з наступним обговоренням переглянутих кінофільмів. Організовано також 2 культпоходи в театр на п'єси: «Когда цветет акация» та «В добрый час».

Сатирична газета «Луч», що випускається в групі, гостро критикує ледарів, порушників дисципліни, які, на жаль, ще зустрічаються серед нас (Р. Петрова, О. Пригара і ін.).

Змістовна і правильно організована робота значно допомогла нам у навчанні, і до екзаменів ми прийшли в цьому році як ніколи підготовленими.

А. ВЕЩИЦЬКИЙ,
секретар КСМ бюро фізико-математичного факультету.

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

У статті «Усунути серйозні недоліки» (газета «За педагогічні кадри» № 11 за 21 грудня 1956 р.) була гостро розкритикована робота редакційної колегії стінної газети фізико-математичного факультету—«Знання — сила». Зокрема, в статті відмічалось, що недостатньо висвітлюється на сторінках газети життя академічних груп, робота партійних, комсомольських і профспілкових організацій.

Партбюро фізико-математичного факультету разом з деканатом обговорило цю статтю на своєму засіданні і визнало критику правильною. Редакторові стінної газети Г. Давидюку (III курс, фізичний відділ) зроблено відповідні зауваження і дано ряд пропозицій для поліпшення роботи стінної газети. Допомагають редколегії і викладачі факультету.

Звітуємо перед державою

Наслідки сумлінної праці

3-го лютого студенти 33 групи фізиків склали екзамен з політекономії.

Наслідки екзамену, можна сказати, непогані. На «відмінно» склали екзамен 11 студентів, в їх числі З. Попел, Л. Орлівська, Г. Сухенко, С. Толочко. На «добре» — 12 студентів.

Як студенти добились таких результатів?

Перш за все наполегливою підготовкою не тільки до екзамену, а і до семінарів, які проходили під час семестрових занять, вивченням першоджерел—праць К. Маркса і В. І. Леніна.

Студенти прийшли до екзамену підготовленими, з міцними знаннями.

Наполеглива праця викладача і студентів дала хороші результати.

Л. ЧЕРСЬКА,
студентка 33 групи фізиків.

Склали перші екзамени

У зимову сесію студенти III курсу фізико-математичного факультету складають три екзамени: з курсу політичної економії, опору матеріалів і технології матеріалів.

Першим ми склали екзамен з курсу політичної економії. Наполеглива підготовка дала свої позитивні наслідки: 13 чоловік склали екзамен на «відмінно», 11—на «добре». Особливо хочеться відзначити змістовні відповіді студентів В. Ільченко, О. Багмет, Б. Стадник, В. Когутницької, Н. Долинської і ін.

Зараз група готується до екзаменів з курсу технології матеріалів і опору матеріалів. Серйозне ставлення до вивчення предметів, старанна підготовка до екзаменів — запорука того, що наша група закінчить сесію з хорошими показниками.

О. СЕМКО,
комсорг 32 групи фізиків.

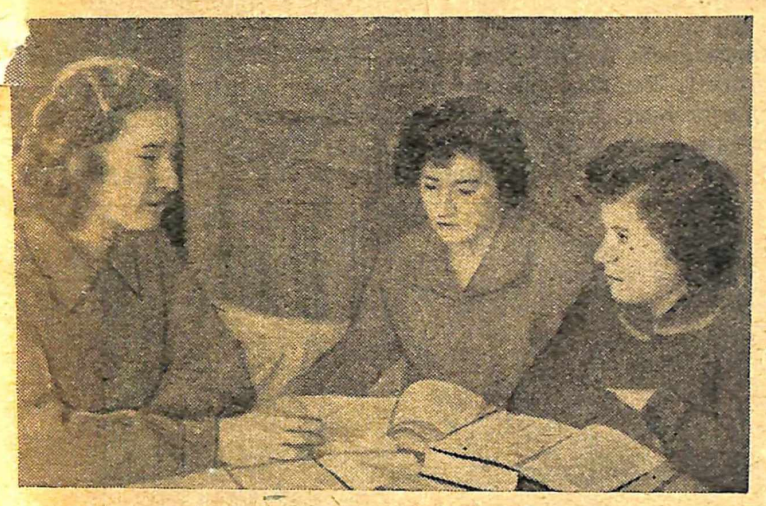

На фото: студентка IV курсу педагогічного факультету З. **Панченко** допомагає своїм подругам з III курсу в підготовці до екзамену.

Говорить віце-президент Академії педагогічних наук РРФСР

В «Литературной газете» за 1 грудня 1956 року була надрукована стаття «Какая нам нужна школа?..» Газета вмістила ряд відгуків на цю статтю. В номері від 31 січня 1957 р. «Литературная газета» опублікувала статтю віце-президента АПН РРФСР М. К. Гончарова «Заглядывая вперед», в якій він розповідає про перспективи розвитку шкільного навчання в нашій країні. Нижче ми друкуємо уривки з цієї статті. Сподіваємось, що викладачі, аспіранти та студенти інституту відгукнуться на статтю М. К. Гончарова і висловлять свої думки на сторінках нашої газети.

...Ми можемо з глибоким задоволенням відзначити, що разом з розвитком радянського соціалістичного суспільства з року в рік росла і міцніла наша школа.

Поряд з кількісним ростом сітки шкіл, особливо середніх, у зміст навчання і виховання внесені і якісні зміни. В навчальний план I—IV класів включено викладання праці, в V—VII класах — практичні заняття в майстернях і на навчально-дослідних ділянках, в VIII—X класах — практикуми з машинознавства, електротехніки та сільського господарства. Все це посилює зв'язки школи з життям, теорії — з практикою.

...Підготовка до практичної діяльності вимагає більш активної участі старших школярів у продуктивній праці. На це повинно бути відведено певний час у навчальному плані. Але не можна, як це робилося при складанні останніх навчальних планів, за рахунок цього знижувати підготовку і збільшувати перевантаження учнів.

У перспективі треба збагатити зміст знань з фізико-математичного циклу, не допускати зниження рівня знань з мови, літератури, історії. Рішуче треба покращити та збагатити перспективи фізичного та естетичного виховання. Необхідно ліквідувати перевантаження учнів.

Інтереси суспільного розвитку і педагогічні міркування вимагають не скорочення строків навчання в загальноосвітній школі, а деякого їх збільшення.

Це допоможе домогтись дійсно свідомого і міцного засвоєння навчального матеріалу і різкого зниження другорічництва. Для прикладу можна послатись на постановку викладання математики. Тепер вона вивчається на протязі десяти років по шість годин на тиждень. Такої інтенсивності класних занять з математики не знає ніяка інша школа в світі.

При збільшенні строку навчання можлива більш задовільна постановка викладання всього природничо-наукового та соціально-історичного циклів знань. Продовження строку навчання матиме важливе значення і для повноцінного оволодіння іноземними мовами.

Зараз наша школа має напружений режим учбової роботи. В країнах народної демократії і в більшості капіталістичних країн строк навчання в середній загальноосвітній школі встановлений в 11—12 років, а в окремих країнах — 13 років, хоч обсяг загального навчання аж ніяк не вищий, а в ряді випадків значно нижчий, ніж у нас. Очевидно, ті завдання, які

(продовження на 4 стор.)

Новий предмет

Нам, майбутнім педагогам, для здійснення політехнічного навчання в школі необхідно знати технічні дисципліни.

В минулому семестрі ми вивчали опір матеріалів. Наш викладач Г. П. Яценко дав нам грунтовні знання та багато цінних порад. Яскравим свідченням цього є наслідки екзамену, який складала наша група. В інституті цей предмет вивчається і складається вперше. Більшість студентів виявила на екзамені глибокі знання і одержала відмінні оцінки (А. Третяк, Л. Шпак і ін.).

Ми дуже задоволені введенням технічних дисциплін у програму нашого навчання і відчуваємо, яку велику користь це принесе нам у майбутньому.

Г. КОРКІЄВСЬКА,
А. ЄЛІСЄЄВА,
студентки 31 групи фізиків.

Тільки „добре" і „відмінно"

— Прошу, — говорить викладач політекономії М. Ф. Брегеда. Четверо наших товаришів, хвилюючись, впевнено заходять до аудиторії. Проходить хвилина, друга... двадцята... Біля аудиторії — тиша: напружено, з нетерпінням чекають студенти перших наслідків.

Нарешті, виходить В. Ільченко.

Чути одноголосне:

— Скільки?

— П'ять.

Всі полегшено зітхають... У А. Парубченко, О. Семко—результат такий же.

І далі:

— Чотири.

— П'ять.

— П'ять.

— Чотири...

Жодної трійки! Тільки «добре» і «відмінно» одержали студенти нашої групи на екзамені з політекономії. І це — результат наполегливої роботи групи як на протязі семестру, так і в період підготовки до екзамену.

А. ЛИХОШЕРСТОВА,
студентка 32 групи фізиків.

Репортаж із 34-ої групи фізиків

Два рази на рік у житті кожного студента наступає «переломний етап», який вносить серйозні зміни у все його «буття».

Дивишся — з раннього ранку до пізньої ночі в поті чола студенти «беруть штурмом» доменні печі, лиття чавуну, штампування; безжалісно оголюють токарні верстати, щоб краще уявити собі їхні деталі—шестерні і передачі... Ага-а-а. Ясно!

Це студенти 34 групи фізиків оволодівають технологією матеріалів: екзаменаційна сесія вже розпочалася, заліки після кількох напружених «боїв» перетворилися із абстракції в реальне «зараховано» з особистим підписом викладачів і радують зір своєю присутністю в залiковій книжці.

Для успішного складання екзаменів необхідні перш за все глибокі знання. І зараз наші студенти закріплюють і доповнюють засвоєне на протязі семестру. Зайдіть в читальний зал і ви побачите там студентів нашої групи, які наполегливо оволодівають вершинами науки.

Студенти К. Бек, О. Богданенко, Н. Івахненко, Л. Канель, С. Кундюба, Г. Давидюк і інші вже одержали заслужену винагороду — оцінки «відмінно».

Останнє місце зайняв Н. Зубченко, який ледве подолав перешкоди, одержавши бал «3» із п'яти можливих. Студентка Т. Гамарник до екзамену не допущена.

І все ж таки можна сказати, що перший екзамен закінчився повною перемогою. Попереду нас чекають ще дві «зустрічі»: з опором матеріалів і з політичною економією. Докладемо всіх зусиль, щоб ці зустрічі не тільки змінили рахунок на нашу користь, але й були позбавлені штрафних ударів...

На цьому закінчуємо наш репортаж із 34 групи фізиків.

Вів передачу
А. ЗОЛОТАРСЬКИЙ.

Перша проба сил

Тільки підходите до дверей аудиторії, в якій вперше в своєму інститутському житті складає студентська юнь екзамени, зразу почуєте тяжкі зітхання і «афоризми»: «Так вот где таилась погибель моя», «Здесь да останется всякое сомнение, да останется всякая трусость»...

Так само і в нашій групі.

Знаєте, як переживаєш: то за себе, то за товариша свого, то за подругу: як хто складе? Як хто підготувався? Ділишся досвідом то з одним, то з іншим.

А найбільше ми турбувалися за свою подругу Шуру Білоцерковець. Вона переведена в нашу групу лише місяць тому з педагогічного факультету. І жодного з предметів, які ми складаємо в зимову сесію, там не вивчалось.

І ось вже 2 екзамени склали: усну народну творчість і зарубіжну літературу. Склала і Шура. Ми дуже раді за неї!

Багато студентів виявили на екзаменах глибокі знання і одержали відмінні оцінки. До них належать: Д. Кива, М. Кот, Л. Косюк, Є. Кім, Л. Бойко, Л. Безрук та інші.

А. БРОНСЬКА,
комсорг 1-ої групи I курсу російського відділу мовно-літературного факультету.

Екзамени на IV курсі з фахових дисциплін

На IV курсі математичного відділу в трьох групах зимова сесія почалася екзаменами з фахових дисциплін: елементарної математики та методики математики.

З 50 студентів другої і четвертої груп 15—склали екзамен з методики математики на «відмінно» (П. Шухман, Н. Шумська, Г. Чайка, М. Баранівський, Л. Герасименко, П. Карпенко і ін.). Виявили недостатні знання і одержали оцінку «задовільно» П. Любенко, Л. Вольвах, Т. Мусієнко.

Екзамен з елементарної математики складали студенти третьої групи. Тут результати теж непогані: «відмінно» — 3 (Г. Сидоренко, А. Линник, С. Самойленко), «добре»—19 і «задовільно» — 3 (Л. Кузьменко, Г. Стецюк і Л. Бондаренко).

Той факт, що 6 студентів склали екзамени з елементарної математики і методики математики на «задовільно», свідчить про несерйозне ставлення цих товаришів до оволодіння майбутньою професією. Вони, очевидно, забули, що глибоке знання предмета—перша і необхідна умова для того, щоб стати хорошим учителем.

Т. СТЕЛЬМАХІВСЬКА,
В. ХВОСТКОВА,
студентки IV курсу фізико-математичного факультету.

Студентки **Л. Нижник, Л. Крамаренко** і **С. Онопрієнко** (III курс, педагогічний факультет) за підготовкою до екзамену з ручної азбуки для глухонімих (дактилології).

Д. І. МЕНДЕЛЄЄВ

(До 50-річчя з дня смерті)

50 років тому, 2 лютого 1907 року, перестало битися серце одного з геніальних учених, великого корифея науки, славного сина російського народу Дмитра Івановича Менделєєва. І хоч значний період часу відділяє нас від життя цього революціонера в науці, ім'я Менделєєва і сьогодні, у вік розвитку атомної енергії, знайоме людям усієї земної кулі. Це ім'я звучить скрізь: на лекціях і на з'їздах, на конференціях і в наукових лабораторіях — скрізь, де піднімається чи розв'язується питання подальшого науково-технічного розвитку народного господарства на основі атомної енергії. Створена Менделєєвим періодична система елементів була тріумфом наукової думки XIX ст. в галузі хімії. Ще більше значення відкритого Менделєєвим періодичного закону — для фізики XX ст., бо найважливіша характеристика атомного ядра — запровадження атомного номера—базується саме на цьому законі.

З ранніх років Д. І. Менделєєв виявив великий інтерес до природничих наук, особливо до математики і фізики.

Після закінчення гімназії Менделєєв хотів поступити в університет, але його не прийняли через незнання латинської мови, тому він поступає на фізико-математичний факультет Петербурзького педагогічного інституту. У 1855 р. він закінчує інститут і на протязі декількох років працює вчителем у Сімферополі та Одесі.

У 1859 р. Менделєєв захищає магістерську дисертацію на тему «Питомі об'єми» і їде за кордон для ознайомлення з експериментальними роботами в галузі хімії і фізики, зокрема з роботами лабораторії Бунзена і Кірхгофа. У наступному році, досліджуючи зменшення поверхневого натягу із збільшенням температури, Д. І. Менделєєв відкрив існування критичної температури, глибоко і всебічно описав це явище.

Будучи вірним матеріалістичним традиціям передової російської науки, Д. І. Менделєєв поставив собі завдання—знайти

* * *

наочну молекулярну картину явища при критичному стані речовини. Протягом 1869 — 1870 рр. він вперше чітко визначив умови зрідження газів і тому по праву вважається одним з основоположників вчення про критичний стан речовини.

Поряд з великими науковими дослідами Менделєєв проводив і велику навчальну роботу; з 1863 р. він працює професором Петербурзького технологічного інституту, а з 1865 р.— після захисту докторської дисертації — професором Петербурзького університету.

У 1869 р. Д. І. Менделєєв, працюючи над написанням підручника «Основи хімії», відкрив періодичний закон хімічних елементів, один із основних законів сучасного природознавства, що є фундаментом сучасного вчення про речовину. Відкриття цього закону дало Менделєєву можливість вперше систематично викласти всю неорганічну хімію.

Д. І. Менделєєв відомий дуже важливими дослідженнями в самих різноманітних галузях науки і техніки. Його перу належать більше 430 робіт, з яких по хімії — 40, по фізхімії — 108, з фізики—96, з геофізики—26, з техніки—99 і т. д.

Передовий громадський діяч, Д. І. Менделєєв все своє життя боровся за розвиток науки і освіти, за розвиток виробничих сил Росії, за її економічну незалежність. Він першим (у 1888 році) висловив ідею підземної газифікації вугілля, що дістала схвальну оцінку В. І. Леніна. Д. І. Менделєєв гаряче виступав за необхідність хімічної переробки нафти, сприяв розвитку в Росії хімічної, нафтової, металургійної та інших галузей промисловості.

Великі заслуги його і в галузі повітроплавання. У 53-річному віці він піднімався на повітряній кулі для дослідження сонячного затемнення. Д. І. Менделєєву наша країна завдячує новим способом виробництва бездимного пороху, який за своїми якостями набагато перевищував кращі закордонні зразки.

Д. І. Менделєєв—один з основоположників сучасної агрохімії; він перший висловив ідею хімізації сільського господарства, яка в нашій країні широко запроваджується в життя; він розробив проблему освоєння Північно-морського шляху, висловив думку про зрошення земель нижньої Волги і т. д.

Але в царській Росії не цінили геніального вченого, боялись його сміливих ідей. Під тиском реакційних правлячих кіл у 1880 р. була відхилена кандидатура Д. І. Менделєєва в члени Петербурзької академії наук; у 1890 р. за конфлікти з Міністром освіти Менделєєв змушений був залишити роботу в університеті. Але все своє життя він залишався вірним сином російського народу, невтомно дбав про поліпшення культурного і матеріального добробуту народу, про невпинний науково - технічний прогрес Росії.

Праці Д. І. Менделєєва — великий вклад у всі галузі науки, вони мають світове визнання. Д. І. Менделєєву було присвоєно біля 200 різних наукових звань, він був обраний почесним академіком майже всіх академій світу. Але найвищу оцінку і визнання одержали праці Д. І. Менделєєва в наш, радянський час.

Г. КОРДУН,
кандидат фізико-математичних наук.

Лист до редакції

СПАСИБІ ВАМ, ДРУЗІ!

Київ... З яким нетерпінням чекали ми того дня, коли пройдемо по вулицях столиці Радянської України!

Ввечері 25-го січня ми, група студентів Московського міського педагогічного інституту ім. Потьомкіна, виїхали в Запоріжжя, де відвідали великі промислові підприємства міста...

Київ, Київ!.. Думка про нього ні на хвилину не залишала нас... І ось, нарешті, наш літак приземляється на Київському аеродромі. Лунає дружне «ура»!.. Нас зустрічає секретар комітету комсомолу КДПІ т. Власко М. І. Ми були зворушені виключно привітним прийомом.

Влаштували нас у студентському гуртожитку на вул. Гоголівській...

В цей же день ми побували в центральному районі міста, познайомились з його старовинними архітектурними пам'ятками. Чудовий Хрещатик, напрочуд гарний вид з Володимирської гірки, своєрідно неповторні вулиці міста — всі ці враження надовго залишаться в нашій пам'яті... «Чуден Киев при всякой погоде»...— так перефразували ми слова М. В. Гоголя...

Дуже багато, дорогі друзі, сподобалось нам і у вашому інституті. Ми по-хорошому позаздрили тому, що ви займаєтесь музикою, що у вас таке зручне і упорядковане приміщення інституту. Новим для нас [illegible] **готовка в педагогічному** [illegible] **викладачів для початкової** [illegible] **ли, а також наявність у ва** [illegible] **інституті педагогічного фа** [illegible] **тету.**

З інтересом і великою [illegible] **гою оглянули ми ваші ма** [illegible] **ні. Особливо сподобався на** [illegible] **бінет гуртка «Умілі руки»** [illegible] **так багато хорошого, краси** [illegible] **а, головне, корисного і нео** [illegible] **ного зроблено руками сту** [illegible] **тів!**

Яскравих вражень у нас [illegible] **безліч! Але найкращі, найс** [illegible] **ліші спогади залишаться у** [illegible] **про чудових киян — прост** [illegible] **гостинних, уважних...**

Ми впевнені, що друж [illegible] **яка зародилася між нами і** [illegible] **шими інститутами, буде зрос** [illegible] **ти і міцніти. Вона, безпереч** [illegible] **принесе величезну користь,** [illegible] **що ми вміло вчитимемось од** [illegible] **у одного всьому новому, хор** [illegible] **шому.**

«Долг платежом красен», [illegible] **говорить російське народне п** [illegible] **слів'я. Ми сподіваємось, що** [illegible] **залишимось у вас в боргу** [illegible] **зможемо бути вам корисними**

Ми веземо з собою в Моск [illegible] **найяскравіші спогади про** [illegible] **стрічі з киянами.**

Ще раз велике спасибі [illegible] **дорогі друзі!**

Від імені і за доручен[illegible] учасників екскурсії МДПІ [illegible] Потьомкіна

М. КАМАЛОВА.

«Чуден Киев при всякой погоде»... (З листа московських студентів)

Говорить віце-президент Академії педагогічних наук РРФСР

(продовження)

стоять перед радянською школою, навіть при умові всебічного удосконалення навчальних планів, програм і методів навчання, можуть бути успішно виконані лише при умові поступового переходу до 11-річного, а потім до 12-річного навчання.

* * *

Основою системи народної освіти в СРСР у перспективі повинна стати середня загальноосвітня політехнічна школа для дітей з 6 до 17 років з 12-річним строком навчання.

Перехід до школи такого типу буде здійснений поступово і закінчений приблизно у 1970 році. В період 1957—1960 рр. перейти до загального десятирічного навчання, а з 1960 року треба поступово вводити 11-й клас. Там, де це буде можливо, доцільно вже з 1960 року вводити в школах підготовчі класи.

В зв'язку з великою різноманітністю природно-географічних, економічних і культурних умов у Радянському Союзі не може існувати один тип загальноосвітньої школи. Принцип єдності навчання не викликає різноманітності типів шкіл.

Як дослід, у поточній п'ятирічці слід було б у VIII—X класах ряду шкіл ввести відділи, в яких були б встановлені навчальні плани з перевагою: 1) предметів фізико-математичного та технічного циклу; 2) предметів біолого-агрономічного циклу; 3) предметів соціально-економічного та гуманітарного циклів. Можлива також організація (як експеримент) невеликої кількості шкіл у складі VIII—X класів з перевагою в одних школах предметів фізико-математичного і технічного циклу, в інших — предметів біолого-агрономічного циклу, в третіх — соціально-економічного та гуманітарного циклів.

Серед інших завдань стоїть і поступовий перехід до підготовки викладачів початкових класів у системі вищих педагогічних учбових закладів. Треба також прирівняти оплату вчителів початкових класів, які одержали вищу освіту, до оплати праці вчителів з такою ж освітою в середній школі. На протязі шостої п'ятирічки оплату праці викладачів співів, малювання, фізкультури, ручної праці, основ індустріального та сільськогосподарського виробництва слід підняти до рівня оплати праці вчителів з інших предметів.

Відкритий лист тов. Антонюку

Шановний тов. Антонюк!!!

Даруйте нам, що ми потурбували Вас, але істина для нас— найдорожче.

До цього часу ми знали Вас як видатного профспілкового діяча в масштабах вузу, а, може, навіть і ширше. Але до нас дійшли чутки і про те, що Ви очолили роботу студентського клубу. Нас і зацікавила ця нова ділянка Вашої діяльності.

Щойно ми сказали, що знаємо Вас як невтомного трудівника на ниві вузівських профспілок, отже нам неважко уявити Вас і на новому поприщі. Тому ми і не питаємо Вас як керівника клубу, хто Ви такий. Нас цікавить інше, може, й не таке важливе питання, але, коли воно стало поперек горла і не да[illegible] дихати, ми мусимо знати...

Отже, в нас є клуб, є ньо[illegible] правління, а у правління—гол[illegible] ва, яку... пробачте, якого ми д[illegible] же добре знаємо. Але що во[illegible] таке—наш клуб? Що він пов[illegible] нен робити? Чим займатис[illegible] Які принципи його роботи? Ц[illegible] го ми не знаємо.

Ще раз даруйте нам, шано[illegible] ний Павле Павловичу, може, [illegible] питання й дуже наївні, а[illegible] що ж робити? Чого не знаєм[illegible] того не знаємо. Сподіваємос[illegible] що дізнаємось про це з Ваш[illegible] відповіді на цей лист, висок[illegible] шановний Павле Павловичу!

З повагою до Вас

Група студентів.

Редактор В. ПЕРЕДЕРІЙ.

БФ 01387 **Адреса редакції: м. Київ, бульвар Шевченка, 22/24, тел. 5-21-21, дод. 43.** Друкарня КДПІ, Франка, 44. Зам. 54—1000